by odvádění vod do řeky B. pro veřejné dobro nebo pro vodoprávní interesenty mohlo míti v zápětí. Opatřeními způsobilými odstraniti závady jsou tedy i opatření, která odstraňují jen následky provozu vodního díla, jestliže následky ty jsou závadami pro veřejné blaho nebo pro zájmy pobřežníků nebo vodních interesentů.

Opatřením takovým pak zásadně může býti i příkaz, aby st-lka jako majitelka vodního díla přímo sama odstranila nebo pomohla odstraniti závady, t. j. škodlivé účinky, které by odvádění vod z vařičů dosavadním způsobem někdy mělo v zápětí. Mohl tedy žal. úřad již na základě zmíněné výhrady st-lce uložiti za povinnost odstraniti i led z náhonu vodního díla L.-ova, jsou-li ovšem předpoklady zmíněné výhrady splněny a zejména je-li mezi tvořením ledu v odpadním kanále vodního díla L.-ova a odváděním odpadních vod ze závodu st-lčina do řeky B. kausální souvislost.

St-lka sice namítá, že příkaz toho druhu, jaký st-lce byl uložen, by podle § 50 vod. zák. slez. mohl býti uložen toliko obci, leč i kdyby tato námitka, která nebyla v rekurse relevována, byla přípustná (§ 5 zák. o ss), nemohl by ji nss shledati důvodnou, ježto st-lka přehlíží, že podkladem daného příkazu je pro st-lku zmíněná již výhrada obsažená v cit. konsensu z r. 1910, a že předpis § 50 vod. zák. takovýchto specielních závazků konsensem založených nevylučuje, nehledíc ani k tomu, že — jak ze způsobu úhrady nákladu podle § 50 odst. 2 vod. zák. je patrno — v předpise tomto jde o taková nebezpečí, která jsou způsobována skutečnostmi, za něž nikdo neodpovídá. Nemůže tedy st-lka z předpisu § 50 vod. zák. ve svůj prospěch nic vytěžiti.

Jde tedy o to, zda pěna, která se v odpadním náhoně vodního díla L.-ova tvoří, má svoji provenienci v továrně st-lčině, a zda zmrzáním pěny té bylo způsobeno vzdutí vody ve zmíněném náhonu. Otázky tyto nejsou již otázkami právními, nýbrž otázkami znaleckými, tedy otázkami skutkovými, které nss nemůže přezkoumávati ve věci samé, nýbrž jenom s hlediska formální správnosti ve smyslu § 6 zák. o ss. — — — — —

Č. 10.623.

Obecní poplatky: Lze podnikateli malodráhy předepsati obecní poplatek za užívání veřejného statku obecního, ač podle dřívějšího zvláštního ujednání s obcí platí již určitou činži za užívání veřejných prostranství obce?

(Nález ze dne 16. června 1933 č. 5211/31.)

Věc: Firma T.-cká elektrářská a malodrážní společnost v T. proti okresnímu úřadu v Teplicích-Šanově o obecní poplatek.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Nař. rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání, jež st-lka podala proti platebnímu rozkazu měst. úřadu v T. z 27. března 1930, kterým byl jí předepsán poplatek za užívání veřejného statku obecního kolejemi a provozem malodráhy. Ve stížnosti uplatňuje st-lka námitky

již v odvolání uvedené, podle nichž je na základě smlouvy uzavřené r. 1894 jejím právním předchůdcem s obcí T. oprávněna po dobu trvání prvé koncese její elektrické malodráhy používati veřejných prostranství obce T. za ujednanou roční činži 10 kr. za každý běžný metr jednoduché koleje a že vzhledem k právnímu trvání této smlouvy nelze od ní vybírati ještě další poplatek za totožné užívání veřejných prostranství.

Žal. úřad má za to, že jeho zamítavé vyřízení st-lčina odvolání jest ospravedlněno úvahou, že mezi někdejším smluvním povolením spoluužívání obecních silnic, ulic, cest atd. s jedné strany a předepsáním poplatku za užívání obecního statku na základě § 28 obec. fin. nov. s druhé strany není takové spojitosti, že by zmíněné povolení vylučovalo pozdější předpis poplatku, ježto ono povolení nemůže býti placením poplatku nahraženo. V tomto nejpodstatnějším bodu svých rozhodovacích důvodů chce asi žal. úřad vyjádřiti, že poplatek st-lce předepsaný spočívá na samostatném titulu právním, jenž nemůže býti nijak dotčen ani zmíněnou smlouvou ani nájemní činží podle této smlouvy každoročně placenou. Žal. úřad však přehlíží, že stejně jako smluvená činže představuje i poplatek vybíraný na základě předpisu § 28 obce. fni. nov. »náhradu za užívání zařízení obcí v zájmu veřejném zřízeného a udržovaného.«

Spor soustřeďuje se v otázce, zdali již samo zavedení zmíněného poplatku, ať již došlo k němu z vlastního podnětu obce, či k rozkazu vyššího úřadu na základě § 3 zák. č. 77/27, nebo aspoň ustanovení § 14 pravidel o vybírání poplatku ,jehož se obec ve svém odvodním spise dovolává, je s to, aby zrušilo nebo nějak změnilo vzájemný právní poměr mezi st-lkou a obcí T., jenž byl smlouvou oboustranně zavazující nesporně založen, a zejména je-li zavedení poplatku nebo ustanovení pravidel o jeho vybírání s to, aby rušilo nebo měnilo práva, jichž st-lka z řečené smlouvy nabyla. Nelze zajisté pochybovati, že zákon, ale ovšem jedině zákon, mohl by výslovným předpisem zavedení poplatku nebo pravidlům o jeho vybírání propůjčiti i takovýto zpětný účinek. Avšak takový předpis nelze nalézti ani v obecní finanční novele, ani v žádném jiném zákoně. Názor žal. úřadu dal by se arci i za nedostatku zmíněného výslovného předpisu hájiti, kdyby spornému poplatku bylo lze přiznati povahu dávky podobné dávkám spotřebním uvedeným v § 38 obec. fin. nov., což však není nikterak možno, ježto poplatek tento má zcela nepochybně povahu »náhrady« za užívání obecního statku (§ 28 ob. fin. nov.).

Po těchto úvahách nemohl nss uznati nař. rozhodnutí zákonným.

Při tom bylo možno stranou ponechati otázku, zdali řečenou smlouvu z r. 1894 sluší považovati za soukromoprávnou smlouvu o přenechání užívání obecního statku, jak za to má stížnost, či za veřejnoprávní smlouvu o zvláštním užívání veřejné věci, neboť pro otázku, která dnes je na sporu, nemá toto rozeznávání významu, ježto ani zavedení obecního poplatku, ani ustanovení pravidel o jeho vybírání nemůže způsobiti zrušení nebo změnu oboustranného právního poměru obligačního, ať již právní povaha poměru tohoto jest jakákoliv.

Nss neměl příčiny zabývati se ani otázkou, zdali obec i při nedotčené platnosti smlouvy z r. 1894 není snad oprávněna vzhledem ke vzájemné povaze smluvního plnění, požadovati valorisaci nájemného svého

času smluveného, neboť o otázce této nebylo výrokem nyní naříkaným rozhodnuto (§ 5 zák. o ss).

Pokud však žal. úřad proti vývodům odvolání uvádí, že st-lka poplatkovému předpisu předcházejícího roku v zásadě neodporovala, v čemž má patrně býti obsažena námitka rei judicatae, ušlo žal. úřadu, že předmětem platebního rozkazu je toliko předpis poplatku za individuelně určitý rok, a že není tedy možno viděti v něm judikátní výrok o generelní otázce poplatné povinnosti vůbec.

Stížnost vytýká konečně jako vadu řízení, že žal. úřad onu část svého rozhodnutí, jež se vztahuje na okresní silnice v území obce T. ležící, a jíž bylo odvolání vyhověno, formuloval zcela neurčitě a zejména, že nevyjádřil změnu platebního rozkazu číselně. Stížnosti sluší zajisté vzhledem k ustanovení § 82 ve spojení s § 69 správ. řádu č. 8/28 i v tomto bodu přisvědčiti, ale následkem zrušení i oné části sporného platebního rozkazu, jež nař. rozhodnutím byla potvrzena, k němuž v důsledku zdejšího nálezu musí dojíti, nemělo by již číselné rozdělení předepsaného poplatku žádného významu.

Č. 10.624.

Vyvlastnění. — Stavební ruch: Z toho, že manžel není drobným zemědělcem ve smyslu zák. o stav. ruchu, ještě neplyne, že tato vlastnost nepřísluší manželce.

(Nález ze dne 16. června 1933 č. 7038/31.)

Věc: Štěpán a Josefa R. v L. proti zemskému úřadu v Praze o vyvlastnění pozemku podle zák. o stavebním ruchu.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Rudolf L., kovář v L., požádal dne 27. května 1927 společně se svojí manželkou Boženou osp-ou v Rakovníku o vyvlastnění části pozemku ve výměře 75 m² č. kat.... v L., náležejícího vlastnicky st-lům, na stavbu kovářské dílny. Při komis. jednání dne 24. června 1927 prohlásili st-lé, že nemohou za žádných okolností souhlasiti se žádostí Rudolfa L. z důvodů, že pozemku potřebují nevyhnutelně pro postavení kolny na hospodářské nářadí, a dále k tomu účelu, aby mohli zajížděti vozem do stodoly a ze stodoly. Když pak hospodářský znalec prohlásil a odůvodnil, že st-lé pozemku toho k udanému účelu nevyhnutelně nepotřebují, prohlásil st-l Štěpán R., že na požadovaném pozemku si postaví do 1 měsíce kolnu. Žadatel Rudolf L. se k tomuto prohlášení vyjádřil, že žádá o vyvlastnění podle § 5 odst. 5 zák. o stav. ruchu.

Na to osp výměrem ze 4. července 1927 manželům L. žádané vyvlastnění povolila, současně však vyslovila vyvlastnění s podmínkou, že vyvlastňovací nález pozbude účinnosti, začnou-li skutečně manželé R. se stavbou kolny nejdéle ve lhůtě 3 měsíců od doručení knihovního usnesení o poznámce zahájení vyvlastňovacího řízení, a dokončí-li tuto stavbu do 31. října 1927. V odůvodnění uvedl úřad, že k námitce st-lů, že požadovaného pozemku nevyhnutelně potřebují, nemohl přihlédnouti, poněvadž podle posudku přísežného soudního znalce st-lé tohoto pozemku k udanému účelu nevyhnutelně nepotřebují.